

ನಂಬಿ ರೆಟ್ಟವರಿಲ್

■ ಭೋಜರಾಜ ಸೊಪಿಮರ್

ಕಲೆ: ಸಂತೋಷ ಸಸಿಹಿತ್ತು

೧೦ ಮಗಿರಿ ಎಂಬುದೊಂದು ಇಂದು. ಅಲ್ಲಿ ಯಂಕಪ್ಪನೆಂಬ ಕೃಷಿಕನಿದ್ದನು. ಅತನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಮಿನು ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ತೋಂದರೆ ಇರದಂತೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಅತನಿಗೆ ಕುಮಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಓದಲು ಶಾಲೆಗೆ ಕಲುಹಿಸಿದ. ಕಲೆಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ತೋರಿದ ಇಬ್ಬರೂ ಜೆನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತೋಡಿದರು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಾಲೆಗೆ ಮೊದಲಿಗರಾಗಿ ತೇಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಯಂಕಪ್ಪನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೆ ವಿನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರೈಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಲೇಜ್ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಲಾರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗ ಯಂಕಪ್ಪ ಉಭಯ ಸಂಕಂಡಲ್ಲಿ ಬಿಂದು. ಓದಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಓದಿಸಬೇಕಾದುದು ತನ್ನ ಧರ್ಮ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಓದುತ್ತಾ ಹೋದರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಮರಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರದಂತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ? ಕೃಷಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ? ಅಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಡವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅವರನ್ನು ಓದಲು ನಗರಕ್ಕೆ ಕಲುಹಿಸಿಕೊಂಡಿ.

ದಿನಗಳು ಉರುಳಿದಂತೆ ಹೋಸ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೋಂದಿಕೊಂಡ ಕುಮಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಜೆನಾಗಿ ಓದಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತೇಗಡೆಯಾದರು. ಓದು ಮುಗಿದ ತ್ಯಾಗಣಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಿಷ್ಟಿಗೂ ಮರಳಿ ಉಲಾರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಿಷ್ಟಿಗೂ ಮರಳಿ ಉಲಾರಿಗೆ ಅವರಿಷ್ಟಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೆಲಸವಾದುದರಿಂದ ಅವರು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳವೂ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲಾ ಇಬ್ಬರೂ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಕ್ಕಳು ತ್ವರಿತ ದೂರವಾದರೆಂಬ ಹೊರಗಿಸಿದಲೇ ಯಂಕಪ್ಪ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಹೀಡಿತನಾದ. ಅವನಿಗೆ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಬದುಕರಲೇ ಎಂದು ಮನವಿಕೆಯಾಯಿತು. ತ್ವರಿತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಲುಹಿಸಿದ. ಅಷ್ಟ ಅವಸರವಾಗಿ ಬಂದು ನೇರಿಂದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಲುಹಿಸಿದಾಗ ಇಬ್ಬರೂ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ‘ನನಗಿನ್ನು ವಯಸ್ಸಾಯಿತು. ಅನಾರೋಗ್ಯವೂ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಬದುಕಲಾರೆ. ನನ್ನ ಆಸೆ ಏನಿದರೆ ಅಮ್ಮೆಯಿದು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ

ಬೆಳ್ಳಿಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಾಳು ಬಿಂದು ಇನ್ನಾಲು ಪರ್ಯಾಯಗಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ವ್ಯಾಧವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂಬಿ ದುಡಿದವರನ್ನು ಎಂದು ಭೂಮಿ ತಾಯಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಹಣಕಾಸ್ತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬಿರ ಕ್ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವುದು ನನಗೆಕೊಂಡಿ ಸರಿ ಏನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವಿಬ್ಬಿರೂ ಉಲಾರಿಗೆ ಬಿಂದು. ಕೃಷಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಇದಕ್ಕಿತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸೆ ನನಗೇನೂ ಇಲ್ಲ’ ಎಂದು. ತನ್ನ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬಿಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಯಂಕಪ್ಪ ಅಸುನಿಗಿದ.

ತ್ಯಾಗಿಲ್ಲದ ಮುಗಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಕುಮಾರ ತಂದೆಯು ಮಾತ್ರಿನಂತೆ ಉಲರಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಂದುವಿರದೇ ಮತ್ತೆ ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿದ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತನ್ನು ನೇರೆಸಿಕೊಂಡು ಎಂದು ಕುಮಾರನ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಕೆಳದೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೆಲ ದಿನಗಳವರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು. ನಗರದ ಗ್ರಾಮ ಜೀವನ ಅವನಿಗೆ ಸೂಗಸಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಕುಮಾರ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಯತಿನಿಂದ ದುಡಿಯಿತೋಡಿದ. ಘಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದಂತಹ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದ. ಕೈ ತುಂಬಾ ಹನಿ ಬಂದಿತು. ಇವನೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸುಖಿವಾಗಿದ್ದು.

ತ್ಯಾಗಿ ದಿನಗಳು ಉರುಳಿದವು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಬಾನೆ ಕೆಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯ ಹೋಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ದಿಕ್ಕೆ ತೋಂದರೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಗೊತ್ತಿರಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ತನಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಬೆಳೆಯವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕೆಲಸ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಉಲಾರಿಗೆ ಮರಳಬೇಕಾಯಿತು. ಕುಮಾರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ‘ಅಣ್ಣಾ, ನನಗಾದರೂ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಭವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಬಂದೊಂದಾಗಿ ಕಲಿಯಿತೋಡಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಇಂದು ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದೇಂದು. ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಾರ್ಬಾನೆ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಬಂದು ಹಂತಡವರೆಗೆ. ಆದರೆ ಭೂಮಿ ತಾಯಿ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸವಿದೆಯಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಇರುವವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಮೇರಿಸಬಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಜೀಲೆಯಾಗಿರು. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಏನಾದರೂ ಸಾಧಿಸೋಣ. ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಾರಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಂತಾಗುತ್ತದೆ’ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಶುರಿಯಾಯಿತು.

ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ದುಡಿಯಿತೋಡಿದರು. ಅವರ ದುಡಿಮೆಗೆ ತಕ್ಕಿತೆ ಬೆಳೆಯೂ ಬರತೋಡಿತು. ಯಾವೋಂದೂ ಬೇರೆಭಾವ ಮಾಡರೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಂದುವಿರದರೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿವರ್ತರಾದರು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೋಸವಿಲ್ಲ. ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಗೊತ್ತಿರಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ತನಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಬೆಳೆಯವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.